

Jó volt a korai káposzta

A hajtatott káposztafélék idénye május második felében véget ért, helyüket a szabadföldi állományok termései veszik át a piacokon.

A korai káposztát termesztőknek az idén nincs okuk panaszra, a tavalyinál 40-50 százalékkal drágábban értékesíthettek és a kezdeti jó árak több

hétig megmaradtak, ráadásul növényvédelmi gondokkal sem kellett küszködniük.

A 12. héttől a 17-18. hétig megmaradtak a tavalyinál lényegesen magasabb árak.

▲ Növényvédelmi gondok nem nehezítették a termesztők munkáját

ke. Az előző évi viszonylag rossz időnyt követően eleve 10-15 százalékkal csökkent a korai káposzta területe. Tavaly ugyanis nagy mennyiségű macedón síkfóliás káposztát szállítottak vámmentesen Skandináviába abban az április közepi időszakban, amikor nálunk is már nagy mennyiségben szedték a fűtetlen fóliás termést. Ez letörte az árakat 200-230 forintra, amiből a magyar termelőknél alig maradt nyereség. A fűtetlen fóliákban jellemző 200 forintos kilogrammonkénti önköltség a macedón termelőknél a melegebb éghajlatból adódóan csak körülbelül 120 forint. A hazai káposztatermelők egy része ezért nagyobb légtérre alakította át a fóliásátrakt, és azokban az idén inkább kápia-, vagy tölteni való paprikát hajtat, avagy abba hagyta a termesztést. (A macedónok már 2015-ben vámmentességet kaptak, de az akkori nagy esőzések miatti kevesebb termés akkor még nem torzította a piacot.)

Az idei tartósan magas káposztaárak másik oka, hogy a hideg tavasz miatt Nyugat-Európában április végéig, május elejéig hiány volt salátafélékből. Emellett idén a macedónok is kevesebb korai káposztát tudtak szállítani, a január végén ültetett síkfóliás állományokban ugyanis a hideg miatt sok növény felmagzott, és a minőség is elmaradt a korábitól. Ráadásul a húsvét ezúttal április közepére esett, márpedig az árak az ünnep

előtt sosem csökkennek. Az idén tehát a 12. héttől a 17-18. hétig megmaradtak a tavalyinál lényegesen magasabb árak. Két-három héttel később befejeződött az export – amint a skandinávok és a németek is saját termelésből tudták már fedezni a belső fogyasztást –, emiatt az ár is jócskán csökkent.

A hajtatott fejes káposzta idei termőterületét 230-250 hektárra becsüli a FruitVeB. Ennek jövedelmezőségi okok miatt legföljebb az 5-10 százaléka fűtött fóliás, mintegy harmadát fátylefóliával takarják, a maradék pedig fűtetlen sátrakból való, hideghajtatott. A fűtetlen sátrakban gyakran belső fóliaalagutakat is kialakítanak, így a február 10-20. közötti ültetésből jó eséllyel elkezdhetik a szedést március végén, április első hetében. Az összes termés mintegy 12 ezer tonna az idén.

Kínai kelből 170-180 hektárról 7,5-8 ezer tonnát, korai karalábéból, karfiolból és kelkáposztából mintegy 350 hektárról 7-8 ezer tonna árut vittek a piacra. A korai, hajtatott káposztafélék közül csak a karalábé területe nő évről évre. Az új, nem fásodó árut adó fajtáknak köszönhetően a szezonális, április-májusra időzített zöldség értékesítési idénye jócskán meghosszabbítható. A valamikor meghatározó kínai kel frisspiaci jelenléte folyamatosan csökken. Szerepét az áruházakban és a gyorsétermekben is mindinkább átveszik salátafélék, főként a jégsaláta. A tavaszi salátahiány azonban a kínai kel árát is növelte, 5-10 százalékkal.

◀ Darabra és tömegre is egalizálni kell a termelőknél a ládákat

A hidegfóliás karfiol azért szorul vissza, mert nem versenyképes a bretagne-i vagy az olasz áruval, ellentétben a síkfóliás természetével. Korai kelkáposztát már csak kevesen, főként a helyi piacokra termesztnek.

A korai káposztafélék minőségét nagyban meghatározza a palántanevelés. Ha ugyanis a vetéstől számított 40, illetve a kínai kelnél 30 nap alatt nem kapnak meg bizonyos hőösszeget a növények, akkor fejedés helyett magzárba mennek. Idén főként a kínai kelnél fordult elő, elsősorban azoknál a termelőknél, akik maguk nevelték a palántát. De akkor is hátráltatta a fejedést a hideg, ha a kellő hőmérsékleten nevelt palántákat nagyon későn, már kissé „megöregedve” ültették ki, magyarázta Ledó Ferenc.

Növényvédelmi gond viszont nem nehezítette a hajtattott káposztaféléket termesztők munkáját, ha megfelelően szellőztettek a sátrakban, akkor permetezni sem kellett. Csak a levéltetűtől kellett védeni főként a síkfóliás állományokat május közepén. De annak kártétele is elmaradt az átlagos évekéhez képest. Másik előny az idén, hogy áprilisban nem tombolt kánikula, így csak a túlfejtett, túl későn betakarított kínai kelnél keletkezett kalciumhiányból eredő belső fejbarnulás.

Szentes és környéke a korai káposzták termesztésének meghatározó térsége, a Dél-KerTÉSZ azonban egyre kevesebbet forgalmaz, a tagok többsége ugyanis átalakította a fóliákat, és bennük főnövényként nagyobb jövedelmet hozó paprikát termesztnek. A tész természetesen a káposztaféléket termesztőket is támogatja szaktanácsokkal, évenként egyszer pedig ingyenes talajvizsgálatot is kérhetnek. A fajtaválasztást a tagokra bízják, tette hozzá *Gulyás János* szaktanácsadó.

Rimóczy Irén

Későbbi kezdés, magasabb ár

Gila Sándor családjával Szegvár Kórogszentgyörgy részén termeszt korai káposztaféléket és paprikát.

Bolgárkertész édesapjától tanulta a szakmát, és a munkába már a fia is bekapcsolódott. Az idén a szokásosnál kissé később ültettek, majd kezdetben szárazsággal küzdöttek, április közepétől viszont a szinte naponkénti eső nehezítette a növényápolást. Káposztából mégis jó idényt zárnak, és bíznak a fűtetlen paprika sikerében is.

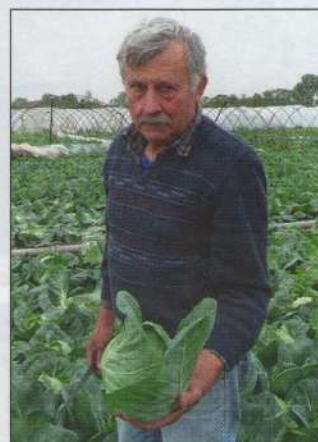
Április közepétől, 300 forintos árnál kezdtek káposztát szállítani, ami még hetekig megmaradt, és a kereslet sem esett, magyarázta *Gila Sándor*, mitől is jobb ez az év az átlagosnál. A Kurca-parti, termékeny kötött talajon lévő öthektáros területnek minden évben a felét hasznosítják korai káposztafélékkel, paprikával, a másik felén a vetésforgóhoz szükséges kukoricát, gabonát vetnek. Talajfertőtlenítésre így nincs szükség, a szalma bedolgozásával pedig javítják a talaj szerkezetét a kertészeti kultúrák előtt. Szerves trágyát ugyanis egyre nehezebb beszerezni.

Az őzektől, nyulaktól hálóval elkerített területen tíz fűtetlen sátorban hajtattak, valamint fátlyolfóliás takarással termesztnek korai káposztát. Betakarítás után a növényi maradványokat betárcsázzák, a területet nyáron többször géppel gyomtalanítják, majd lezárják, és üresen hagyják, hogy ne szaporodjanak föl benne az irtatlan nagy kártételre képes csigák.

Kétévenként a sátrakat is áttelepítik, ezért nem építenek az öt méter széles berendezéseknél nagyobb légtérűt. Idén kínai kelt nem termesztettek, a munka a korai káposzta palántázásával indult a fűtetlen sátrakba február közepén. A 40 × 40 centiméterre ültetett tápkockás növényeket belső fátlyolfóliával is védték a hidegtől, így lettek piacosak a fejek április közepére. A fűtetlen káposz-

tát fölülről öntözték, a tápanyagokat ültetés előtt dolgozták a talajba.

A tavalyi alacsony káposztaárak miatt az idén több sátorban elővetemény nélkül töltenivaló fehér és kápiapaprikát hajtattak, és a korai káposzta után is paprikát ültetnek. A paprikát előzetes szerződéssel, exportra szállítják. Március 5-10. között palántáztak. A fehér tölteni való paprikát (*Bravia F₁*) tavaly óta kötözik és metszik, csepegtetőrendszerrel öntözik

▲ *Gila Sándor lát fantáziát a Tresore F₁ újdonságban*

▲ *Akár kissé sűrítethető is a Delight Ball F₁*

A fehér paprikát már csepegtető-öntözéssel, metszéssel hajtatták

Későbbi kezdés, magasabb ár

▲▼ Nemcsak mutatós, finom is a Delight Ball F, korai káposzta

és tápoldatozzák. A fejlesztés előnye kézzelfogható. A tápoldatozást a DélKerTész évenkénti ingyenes talajvizsgálata alapozza meg, az Árpád Bio-kontroll 2003 Kft. által összeállított receptet követik. A felső öntözés csak párasításra szolgál. A fehér paprikás sátrakat nyáron árnyékolják.

A kápiapaprikát (*Kapitány F₁*, *Mágus F₁*) fölülről öntözik, a tápanyagokat ültetés előtt a sorokba adagolták. A töveket kordonhoz rögzítik, és az oldalhajtásokat eltávolítják, de nem metszik a növényeket, így kisebb a vírusfertőzés veszélye. A kápiapaprika sátraín nyáron lehajtják a bordákról a fóliát, és árnyékolóhálót húznak föl helyette. Ha ősszel is jó az ár, akkor újra betakarják a növényeket. A vevő kérése szerinti színben szedik, hét-tíznaponta szállítanak.

A fátyolfóliás káposztákat a hideg miatt csak március elején palántázták, és április közepéig takarás védte a fejeket. Tálcsás palántákat ültettek, bár a sátrakból kimaradtakat kiültetve jól látszik, hogy megérné nagyobb, tápkockás palántákat rendelni a szabadföldre is. Az ugyan

hamarabb fejesezik, így jobb áron értékesíthető. Az előzőleg tápanyaggal föltöltött területre kézzel palántáztak. Ültetés után már nem tudtak trágyázni, mert mindig esett az eső, így kissé meglazultak a fejek, és a sok csapadék a kézi kapálást is akadályozta.

A korai fajtát (*Pandion F₁*) 40 × 40 centiméterre ültették, a későbbieket 50 × 40 centiméter sor- és tőtávolságra, de a kertész szerint a csomagolásnál nem előnyösek a nagy fejek, így célszerű azokat is sűríteni. A *Delight Ball F₁* ebből a szempontból is kedvezőnek tűnik, mert gyorsan súlyos fejeket nevel. Előnye még, hogy fölmagzásra sem érzékeny, jól lábontartható, így a kivágás rugalmasan ütemezhető. A fényeszöld, kerek, tömör fejek belseje friss zöld és kellemes ízű. Újdonságot, a hosszabb tenyészidejű olasz *Tresore F₁* fajtát is kipróbálta a kertész. A május elején látott, még kissé csúcsos fejek átlagosnál sötétebb színe, erősebb lombja jobb ellenállóságra enged következtetni. A fajta szintén finom és nyáron is termesztendő.

Rimóczi Irén